

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 64/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen rahapeliongelmaisten aseman parantamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Koposen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 64 vp:

Mitkä ovat perusteet, joilla hallitus toteaa Veikkaus Oy:n yksinoikeuden turvaamisen hiltsevän rahapelihaittoja,

kun hallitus korostaa Veikkaus Oy:n toimintaedellytysten turvaamista, niin miksi hallitus ei samaan aikaan halua vaatia pelihaittojen asiantuntijuuden lisäämistä Veikkaus Oy:n päättävissä elimissä,

millä tavoin hallitus aikoo puuttua siihen, että yhteiskunnallisesti tärkeiden kohteiden rahoittaminen Veikkauksen kautta kierrätetyillä pikavipeillä saataisiin minimoitua ja

kuinka hallitus aikoo turvata rahapeliongelmallisille sellaisen julkisen ympäristön (sekä fyysisesti että verkossa), jossa he eivät jatkuvasti altistu aggressiivisille rahapelimainoksille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen viimeisimmän, vuonna 2015 tehdyn väestökyselyn perusteella 3,3 prosentilla vastaajista oli rahapeliongelma. Tämän lisäksi lähes joka viidennellä vastaajalla oli läheinen, jolla oli rahapeliongelma. Ongelman laajuus ja vakavuus on tunnistettu.

Rahapelaamiseen liittyvien haittojen ehkäisyn ja vähentämisen tarkastelussa tulee ottaa huomioon sekä kotimaisesta että ulkomaisesta tarjonnasta johtuvat haitat. Toimialan johtavan kansainvälisen analyysirytyksen arvion mukaan vuoden 2018 kokonaispelikatteesta 14% pelattiin Suomen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden peleihin. Digitaalisen pelitarjonnan pelikatteesta ulkopuolisten toimijoiden osuus oli vuonna 2018 saman lähteen mukaan 35%.

Peluurin vuoden 2018 tilastoinnin mukaan nettipelaajien osuus suurissa, yli 10 000 euron rahapeliongelmaisten veloissa oli 78%. Peluurin ja Peliklinikan asiakkailleen alkuvuodesta 2019 tekemän kyselyn mukaan rahapelaamiseen liittyvät haitat kärjistyvät voimakkaasti pelaajien siirtyessä pelaamaan yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden nettiraha-automaatteja.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 64/2019 vp

Kysymyksessä mainittujen pikavippien osuus peliongelmiin kärjistymisessä näkyy Peluurin ja Takuusäätiön toiminnassa. Sen sijaan pikavippien osuudesta ja jakautumisesta kotimaisesta tarjonnasta tai yksioikeuden ulkopuolisesta tarjonnasta aiheutuviin peliongelmiin ei ole käytettävissä kattavaa tilastointia.

Yksinoikeusjärjestelmässä on käytössä useita kontrollointikeinoja ongelmallisen pelaamisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Uuden Veikkauksen ensimmäisen toimintavuoden aikana vuonna 2017 kaikki laillinen digitaalinen pelaaminen siirrettiin tapahtuvaksi yhden pelitilin kautta ja pelaamisen hallintaan otettiin käyttöön uusia välineitä. Veikkaus on mm. ainoa rahapelialan toimija, joka digitaalisten rahapeliin osalta edellyttää suomalaisten asiakkaiden asettavan itselleen rahansiirtorajat kaikkeen digitaaliseen rahapelaamiseen ja lisäksi edellyttää tappiorajojen asettamisen nopearytmisille, kaikkein haitallisimmille digitaalisille rahapeleille. Yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden pelejä eivät nämä mainitut rajoitukset koske. Vaikuttamalla näiden toimijoiden arpajaislain vastaiseen toimintaan, voidaan osaltaan ehkäistä pelihaittoja.

Toinen keskeinen toimenpide rahapelihaittojen vähentämisessä on tunnistautumisen edistäminen kaikissa Veikkaus Oy:n peleissä. Pakollisen tunnistautumisen hajasijoitetuissa raha-automaateissa tulee toteutua arpajaislain mukaan siirtymävaiheen jälkeen viimeistään 1.1.2022. Pakollisen tunnistautumisen laajentamisen avulla voidaan tehostaa ikärajavaltontaa, kontrolloida pelaajan pelikäyttäytymistä sekä hallita riskipelaamista mahdollistamalla pelaamisen hallinnan rajoituksia sekä muita työkaluja myös fyysisiin pelikoneisiin. Uudistuksen vaikutuksia ongelmalliseen pelaamiseen tulee seurata ja arvioida ennen päätöstä mahdollisista lisätoimenpiteistä.

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ohjelmassa "Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta" todetaan seuraavaa:

Rahapelihaittojen hillitsemiseksi rahapelipolitiikalla turvataan Veikkaus Oy:n kanavointikykyinen yksinoikeus ja Veikkaus Oy:n toimintaedellytykset nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä.

Rahapelihaittoja torjutaan tehokkaasti. Rahapelipelaamista ohjataan lailliseen, vastuulliseen ja valvottuun pelitarjontaan.

Rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi hallitus toteuttaa hallituskauden alussa arpajaislain uudistuksen toisen vaiheen.

Arpajaislain vastaiseen markkinointiin puututaan tehokkaasti. Selvitetään keinoja rajoittaa pelaa- mista yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden sivustoille.

Hallituksen tavoitteena on arpajaislakia uudistamalla huolehtia yksinoikeuden toimintakyvystä. Tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti varmistaa, että pelaaminen kohdentuu turvalliseen ja valvottuun tarjontaan, jossa on käytössä suomalaisen korkeaan kuluttajansuojaan pohjautuvat vastuullisuuskäytännöt. Hallitus näkee, että näin voidaan tehokkaimmin torjua rahapelaamisesta aiheutuvia ongelmia.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 64/2019 vp

Hallitus on sopinut ohjelmassaan useita toimenpiteitä pikavippien tehokkaampaan valvontaan ja niistä johtuvien ongelmien ehkäisyyn liittyen. Hallituskaudella 2015–2019 hyväksytyt kuluttaja- ja pikaluottoja koskevan sääntelyn tehokkuutta seurataan ja mikäli sen tehokkuudessa havaitaan puutteita, ryhdytään toimenpiteisiin sääntelyn tehostamiseksi ja kuluttajaluottojen markkinoinnin sääntelemiseksi. Kuluttajaluottojen houkuttelevuutta vähennetään jatkamalla aggressiivisen markkinoinnin hillitsemiseen tähtäävää työtä ja pikaluoton myöntäjien valvonta keskitetään Finanssivalvontaan.

Rahapelaamisessa on huolehdittava, että pelaaminen kanavoituu mahdollisimman laajasti valvottuun tarjontaan, jossa kuluttajien on asetettava itselleen rahansiirtoon ja tappioiden määrään liittyviä rajoitteita. Yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisilla sivustoilla on edelleen mahdollisuus hävitä nopeasti suuriakin summia ja pelivelkoja voi näin kertyä lyhyessä ajassa merkittäviä määriä.

Markkinointia ja sen rajoittamista tulee tarkastella kokonaisuudessaan niin yksinoikeusjärjestelmän kuin sen ulkopuolisen, arpajaislain vastaisen markkinoinnin rajoitusten osalta. Jo säädettyjen arpajaislain vastaisen markkinoinnin rajoitustoimien toimeenpanoa ja tehokkuutta seurataan. Tämän lisäksi Veikkaus Oy on tarkentamassa omaa arviointia mainonnan osalta. Fyysisissä ympäristöissä hajasijoitettujen raha-automaattien pakollinen tunnistautuminen tulee mahdollistamaan mm. kattavan pelikiellon asettamisen ja näin osaltaan vähentää altistusta rahapelihaitoille. Tarkoituksena on, että markkinoinnista säädetään osana tulevaa arpajaislain uudistamisen toista vaihetta.

Helsingissä 29.8.2019

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero